

Čís. 17370.

Opatrovník, zřízený dědici, jehož pobyt není znám (§§ 77 č. 2, 131 nesp. pat.) není oprávněn před uplynutím ediktální lhůty podat dědickou přihlášku.

Nejde o nezákonnost, nebyla-li v takovém případě přijata soudem dědická přihláška, již učinil opatrovník jménem dědice, třebas při tom navrhl vydání ediktu podle § 131 nesp. pat., edikt však vydán nebyl a návrh zůstal nevyřízen.

(Rozh. ze dne 8. září 1939, R I 411/39.)

Nižší soudy, vycházejíce z předpokladu, že není zaručena vzájemnost mezi tuzemskem a SSSR. v otázce nabytí nemovitostí dědici v pozůstalostním řízení, nepřijaly dědickou přihlášku Emiliána Anisimoviče F. (státního občana S. S. S. R.), neznámého pobytu, k pozůstalosti po jeho bratrovi ing. Filipu F. Přihlášku podal za dědice opatrovník jemu zřízený podle §§ 77 čis. 2 a 131 nesp. pat., jenž zároveň navrhl vydání ediktu podle § 131 nesp. pat., aniž bylo o jeho návrhu do podání dědické přihlášky ještě rozhodnuto.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu opatrovníka.

Důvody:

Na projednávaný případ mělo býtí užito ustanovení § 131 nesp. pat., který vymezuje působnost opatrovníka zřízeného dědici, jehož pobyt není znám (§ 77 č. 2 nesp. pat.). Podle jasného a nepochybného znění § 131 nesp. pat. není však tento opatrovník před uplynutím ediktální lhůty vůbec oprávněn podat dědickou přihlášku (srov. Gl. U. č. 10.435, Krčmář: Právo dědické z r. 1930, s. 70, Rouček-Sedláček: Komentář k obč. zák. III., s. 503, č. 14, Ehrenzweig z r. 1924, II/2 s. 459, Klang II/1 s. 81, Schuster: Kommentar zum Gesetze über das Verfahren ausser Streitsachen s. 223). V projednávané věci navrhl sice opatrovník vydání ediktu podle § 131 nesp. pat., tento edikt však nebyl vydán a řečený návrh nebyl vůbec ani vyřízen. Dovolací stěžovatel nebyl tudíž z důvodu shora uvedeného k dědické přihlášce oprávněn a nejde proto o nezákonnost, nebyla-li jeho dědická přihláška přijata.

Čís. 17371.

O zahájení řízení o zbavení svéprávnosti není třeba zvláštního usnesení; osobě, jež má býtí svéprávnosti zbavena, přísluší však právo stížnosti.

V řízení o zbavení svéprávnosti nelze odmítnouti státní zastupitelství. Delegace jiného soudu nelze se domáhati pro zaujatost soudu.

(Rozh. ze dne 8. září 1939, R I 522/39.)

K návrhu státního zastupitelství v Ch. ze dne 3. března 1939 zahájil okresní soud v H. dne 7. března 1939 řízení o zbavení svéprávnosti Václava V. (stěžovatele) pro choromyslnost, nevydav o zahájení zvláštního usnesení. Popud k návrhu zavedl obsah četných různých podání stěžovatele na různé justiční úřady. Rekursní soud nevyhověl stížnosti odpůrce do zahájení řízení. **Důvody:** Ve stížnosti, kterou stěžovatel nazývá mylně odporem, k věci nic neudává a opětně zabývá se okolnostmi opakovanými již mnohokrát v podáních. Stížnost jest přípustná, i když usnesení o zahájení řízení nebylo vydáno (Sb. n. s. čís. 7311), jest však neodůvodněna, neboť návrh i zahájení řízení jsou dle § 26 odst. 2 řádu o zbavení svéprávnosti oprávněny, ježto jest důvodné podezření, že jde u stěžovatele o duševní chorobu, již by byl ohrožen veřejný zájem. Zda bude důvod ke zbavení svéprávnosti, posoudí soud po šetření a slyšení znalce (§ 33, odst. 1 cit. řádu).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Václava V., uložil však prvému soudu, aby po jeho výslechu, zda a proč odmítá z rozhodování všechny soudce okresního soudu v H. a krajského soudu v Ch., případně které z nich, postupoval podle § 22 (2) a násl. j. n.

Důvody:

Nebylo třeba zvláštního usnesení o zahájení řízení o zbavení svéprávnosti, ovšem osobě, jež má býti zbavena svéprávnosti, přísluší právo stížnosti, jehož stěžovatel použil, neboť podáním ze dne 24. května 1939 žádal, aby návrh státního zastupitelství na zavedení řízení toho byl zamítnut, ježto je neoprávněný. Právem proto rekursní soud vyřídil ono podání jako stížnost proti zahájení řízení o zbavení svéprávnosti. Ježto rekursní soud postup prvého soudu co do zahájení řízení schválil, jde o dovolací rekurs proti potvrzujícímu usnesení krajského soudu jakožto soudu rekursního, proti němuž lze v tomto případě podati rekurs pro nezákonnost, přičítá se jasnému a nepochybnému znění nebo smyslu zákona, jehož bylo nebo mělo býti na případ užito, dále pro zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečností (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931, čl. V, č. 1 zák. čís. 251/1934 a čl. 1 zák. čís. 314/1936 Sb. z. a n., Sb. n. s. čís. 11272) Žádný z těchto důvodů není opodstatněn. K obsahu dovolacího rekursu se podotýká, Zákon o zbavení svéprávnosti ukládá, aby osoba, již se řízení týká, byla osobně vyslechnuta. Z té příčiny může býti k soudu předvedena. Rozhodnutí nesmí se státi bez předchozího vyšetření osoby té jedním nebo dvěma znalci (§§ 32, 33 cit. zák.). Rovněž ustanovení zákona platí o tom, který okresní soud rozhoduje o zbavení svéprávnosti a který rozhoduje o stížnosti (§§ 12, 56 řádu o zbav. svépráv., § 39 (3) zák. čís. 100/1931 Sb. z. a n.); trestní soud ve věcech nesporných nerozhoduje. Pokud stěžovatel chtěl odmítnouti některé soudce první nebo druhé stolice, měl tak učiniti u soudu, ke kterému náleží soudce, o jehož odmítnutí jde, buď podáním nebo ústně do protokolu (§ 22 j. n.). Ježto tak učinil jasně až v dovolacím rekursu,

byl nařízen postup podle § 22 a násl. j. n. Jest povinností soudu rozhodnouti o návrhu státního zastupitelství podle výsledků řízení a jest věcí stěžovatele, aby soudu v řízení nepřekážel, nýbrž naopak uvedl vše, proč má za to, že návrhu nemá býti vyhověno a podrobil se lékařskému vyšetření. První soud nařídil toliko předvedení stěžovatele k výslechu a lékařské prohlídce, nikoli však dopravení do ústavu pro duševně choré. Své námitky proti znalcům může uplatniti před jejich slyšením u prvního soudu. Odmínutí státního zastupitelství v řízení o zbavení svéprávnosti nemá místa. Delegatione jiného soudu (v Praze) z důvodu vhodnosti (§ 31 j. n.) nelze se domáhati pro zaujatost soudu, neboť otázka zaujatosti soudu je samostatně řešena v §§ 19 až 25 j. n., a to jinak, než delegace.

Čís. 17372.

Za platnosti opatření Národní banky československé vyhlášeného vyhláškou ministerstva financí ze dne 14. května 1936 čís. 125 Sb. z. a n. o úpravě vzájemného platebního styku mezi republikou Československou a Spolkovým státem Rakouským splnil tuzemský dlužník svůj peněžní dluh vůči rakouskému věřiteli tím, že dlužnou částku zaplatil na Rakouský evidenční účet u Národní banky československé. Nestačí plnění k rukám tuzemského právního zástupce rakouského věřitele.

(Rozh. ze dne 8. září 1939, Rv I 1974/38.)

Proti žalobě na zaplacení částky 20.000 K namítl žalovaný, že částku tu zaplatil žalobci, bydlícímu v bývalém Spolkovém státě Rakouském tím, že ji složil na rakouské clearingové konto B. Národní banky československé. Toto tvrzení žalovaného nezletilý žalobce sice nepopřel, uvedl však, že tímto složením peněz nedošlo k zaplacení zažalované pohledávky s liberujícím účinkem, protože účet u Národní banky československé měl pouze povahu evidenční, a právo disponovati částkami složenými na tomto účtě má jedině Národní banka, nikoli žalobce, ani poručenský soud ve Vídni, ani Rakouská národní banka. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jádrem sporu jest otázka, zda žalovaný, jenž po podání žaloby o zaplacení odkazu 20.000 K s přísl. tuto částku dne 10. března 1937 zaplatil na Rakouský evidenční účet u Národní banky československé (čl. 3 Opatření Národní banky československé o úpravě vzájemného platebního styku mezi republikou Československou a Spolkovým státem Rakouským, vyhlášeného vyhláškou ministerstva financí ze dne 14. května 1936, č. 125 Sb. z. a n. z r. 1936) takto svůj peněžní dluh za-